

EL TEMPS

Normalitzar o morir

Des de fa molts anys, al nostre país, el tema de la normalització lingüística desperta opinions divergents i fins i tot enfrontades. Afortunadament, no pel que fa a l'objectiu que tothom afirma desitjar: la plenitud del català en el seu propi territori. Però sí quant a l'estat de salut de la llengua i, sobretot, evidentment, pel que fa als mecanismes institucionals que calen per assolir la normalitat. En aquest punt, es poden marcar dues tendències que crispen un debat obert, però d'una gran importància per al futur de la nostra llengua. Es tracta, d'una banda, de la posició d'aquells que tenen responsabilitats de govern i que, a grans trets, i amb independència del lloc on exerceixen aquest poder, coincideix a dir que el procés de normalització va endavant i a bon ritme. No importa que la Generalitat de Catalunya haja passat dues legislatures sense poder consensuar una nova Llei de Normalització Lingüística que incentive eficaçment la iniciativa privada en l'ús del català; o que la Generalitat valenciana suprimisca la Direcció General de Política Lingüística i congele les ajudes als mitjans en valencià; o fins i tot que un dels principals factors que varen propiciar la caiguda de l'ex-president del Govern balear fóra la seua aposta decidida per la normalització a les Illes. Segons aquestes institucions, el perill d'involució està completament descartat.

Però al costat d'aquest cofoisme oficial hi ha la veu d'un ampli sector de professionals que no coincideixen gens en aquesta anàlisi optimista i que reclamen alhora una actuació més agosarada. L'última d'aquestes veus és la d'Albert Branchadell (vegeu l'entrevista en la pàgina 22), qui en el seu llibre *La normalitat improbable* qüestiona que s'aconseguesquen els objectius de la normalització amb el manteniment de les dinàmiques actuals. I una mica més enllà, Modest Prats, August Rafanell i Albert Rossich dissec-

cionaven fa uns anys un estat de malaltia quasi irreversible per al català.

No es tracta, doncs, en aquest debat, de discutir si la nostra llengua ha arribat al punt idoni de normalització. És clar que no és així, àdhuc per a la ment més espanyolista. La discussió se situa en termes d'avanç o reculada. O el que és el mateix, de vida o de mort. En una societat tan interrelacionada, cada vegada més universalitzada, la supervivència d'una llengua minoritària com la nostra no pot ser fruit de l'especulació perquè no disposem de tot el temps que voldríem ni tampoc dels instruments més eficaços.

El marc legal —els marcs legals— que condicionen la vida de la llengua catalana són clarament deficitaris. Han servit per avançar, però corren el

risc de quedar obsolets en un món que es mou a gran velocitat. És responsabilitat dels poders públics, i dels tres parlaments, revisar, canviar, actualitzar o ampliar, segons el cas, els instruments jurídics de què disposem. Però també és responsabilitat de la gent, de tots, mantenir una actitud compromesa amb la recuperació de la llengua. Si la gent no ho vol, el català no assolirà mai l'objectiu de la plenitud, i de res no serviran els esforços dels polítics.

En qualsevol cas, no és mal moment per recordar que si hi ha un tema que afecta tots els Països Catalans per igual, aquest és el de la llengua. Que un retrocés del català en qualsevol punt del territori és una derrota per a tots els parlants, també per als que viuen en zones lingüísticament plàcides (si és que en queden). I per tant la defensa de la llengua, allà on siga, és responsabilitat de tots els parlants i no solament dels qui viuen en aquell lloc. Com més pròxima siga la frontera del desús lingüístic, més pròxima és també la decadència de l'ús allà on encara es pot parlar de normalitat. Seria bo que tots els professionals que intervenen en aquest debat tingueren això molt en compte, i evitar visions limitades sols a una part del domini lingüístic. Ens hi juguem massa. ■

“No es tracta, en aquest debat, de discutir si la nostra llengua ha arribat al punt idoni de normalització. És clar que no és així. La discussió se situa en termes d'avanç o reculada. O el que és el mateix, de vida o de mort.”